

Que quins preus hi ha avui? Quatre lliures esterlines compren 500 grams de vedella de Cúmbria. Les mandonguilles de porc van a tres lliures i mitja, una safata de sis. El *mercat dels grangers* porta cada dissabte fruita, embotit i verdures del nord d'Anglaterra a Lambeth –el barri veí del parlament de Westminster, assentat al costat sud del riu Tàmesi. Els criadors de vaques i els agricultors caminen a grans passes, amb les botes d'aigua, enmig dels funcionaris, oficinistes i algunes parelles de joves que hi acudeixen atrets per la publicitat del boca a orella i les fotografies exòtiques de gent que viu en cases amb corral.

Segons les expectatives menys pessimistes del Consell Europeu dels Joves Agricultors, tres milions de grangers hauran deixat de treballar al camp els quatre anys vinents. I, probablement, aquests amables i tradicionalistes llauradors de Cumberland n'engreixaran també les xifres.

Perdedors. La competitivitat no entén de justícia, és cert. Una tona d'ar-

Els sindicats de llauradors i grangers han lluitat plegats contra la globalització. Fins avui. La crisi en l'abastament i la pujada dels preus dels aliments ha accelerat la fi dels subsidis agraris. El camp europeu decideix: mercat o mort.

ròs costa ara 632 euros, i l'any passat a penes superava els 180. L'escalada dels preus dels aliments s'aproxima al 38% de mitjana, amb resultats completament dispars sobre la geografia del planeta; fins i tot dramàtics: l'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (FAO) registra manca de subministraments a 32 països, i el Fons Monetari Internacional, juntament amb el Banc Mundial, ha aprovat un conjunt d'ajut financer urgent per valor de 500 milions de dòlars (330 milions d'euros) per a pal·liar la fam. A la Unió Europea, ben al contrari, el mercat simplement s'excita i comença a pensar que no seria gens desgavellada la idea de

prescindir, lentament però sense pausa, de la PAC –la política de subsidis agraris, que entre el 1975 i el 1988 va transformar el vell continent, llavors importador net de productes alimentaris, a formar part de les primeres potències exportadores.

“Des de Moçambic a l'Índia, els programes agraris de la Unió Europea han arruïnat les petites granges dels països en via de desenvolupament i han fet insostenible el seu estil de vida”, indica l'informe del 2007 d'Oxfam Internacional sobre la pobresa al món. Joan Caball, de la Unió de Pagesos de Catalunya, ha expressat en veu alta que el desmantellament de la PAC “va en sentit

contrari a una solució de la crisi dels preus” i ho considera simplement “irracional”. Josep Botella, secretari de la principal organització camperola valenciana, la Unió de Llauredors i Ramaders, ha escrit en els articles a la premsa que “la liberalització provocarà la pèrdua dels drets dels petits i mitjans propietaris”. El fet, però, és que, segons les dades de l’Organització Mundial del Comerç, la Unió Europea ha protegit i ha promogut la producció domèstica com ben poques administracions. Entre el 1998 i el 2005, el volum de capital injectat és de gairebé el 40% del valor del producte agrícola total, seguit de prop només pel Japó i els Estats Units. A Bangla Desh, tanmateix, el trobareu a baix, a les darreres posicions, amb tan sols l’1,2%; de fet, les tarifes i les quotes dels estats més desenvolupats podrien provocar, de nou, la mort dels habitants més desemparats del país, com ja passà durant la dècada dels 70, quan la fam va endur-se un milió d’homes, dones i nens.

No són els únics a patir aquesta situació: des de mitjan abril passat, la policia egípcia –país on el menjar s’ha encarit d’un 41%– ha efectuat 200 arrests i dos activistes han mort mentre protestaven al davant de centres comercials del Caire; a Burkina Faso, els sindicats han declarat inicialment una vaga general de dos dies; el 6 d’abril, centenars de manifestants desfilaraven al voltant del Parlament de Cambodja contra el preu de l’arròs, fins que la policia en va interrompre la marxa a trets. A la Costa d’Ivori, la protesta va desfilar davant la residència privada del president, Laurent Gbagbo, tot cridant un eslògan antic com el món: “Tenim fam!” Els gasos lacrimògens, després d’hores d’enfrontament, aconseguiren dispersar-los. De moment.

Imatges similars arriben aquests dies de les agències de notícies a Bolívia, Perú, el Iemen, Etiòpia, l’Uzbekistan, les Filipines, Tailàndia... Fins i tot els camperols europeus admeten que els subsidis de què gaudeixen poden fer ben poc contra “la concentració de les cadenes de distribució, que han abusat i abusen dels agricultors i ramaders amb la imposició dels preus”. En efecte, sembla que si són els diners

públics allò que busquem, valdria més que regirarem unes altres butxaques: d’acord amb els informes de l’agència no governamental britànica Farm Subsidy, el 80% dels diners comunitaris destinats a agricultura són a les mans dels grans propietaris, que representen menys del 20% del total.

“La nostra investigació assenyala que els beneficiaris [de la PAC] són grans corporacions com ara Nestlé o Unilever, i aristòcrates terratinents com la mateixa reina d’Anglaterra [sols el 2004, Isabel II s’emborsà més o menys 1.245.800 euros]”, explica Jack Thurston, cofundador de Farm Subsidy, un projecte coordinat per EU Transparency –amb seu a Londres– i la firma danesa consultora d’informació Kaas og Mulvad. El seu pressupost, per cert, surt de l’Open Society i el Fons Social Europeu.

Contra les crítiques –i les evidències– de Farm Subsidy, l’excusa habitual ha estat que és virtualment impossible de confegir un model agrari únic per a Europa. Per què? Doncs perquè el 60% del territori de Finlàndia i Suècia és forestal, però només el 5% ho és a Irlanda, o perquè un de cada sis treballadors de Grècia i Lituània són ocupats en l’agricultura mentre que al Regne Unit hi és un de cada 55. A l’estat espanyol, el francès o a Alemanya, una granja fa 24 hectàrees de mitjana, és a dir, vint més que a Polònia. No sorprèn que els principis bàsics que regeixen la nostra política agrària de subvencions hagen errat en molts dels seus objectius.

I, no obstant això, no és aquesta la raó per la qual li arriba l’hora final. És per egoisme.

Adéu a la PAC? Lactalis, joia empresarial de la família Besnier a la Normandia francesa –i el grup europeu d’aliments lactis més gran–, ha estat testimoni de la retallada d’un 88% dels subsidis comunitaris a la llet. Seria raonable de pensar que una de les conseqüències d’aquesta mesura haguera estat l’alentiment del creixement de companyies europees com la dels Besnier: ens equivocariem. El seu famós formatge, Président, és avui a la venda a 165 països i els beneficis superen els 9.500 milions d’euros, un 54% dels quals prové dels mercats exteriors.

Pots ser aquest altre cas us resulte més interessant: a la regió italiana de Parma, amb una població disset vegades inferior a Tarragona, s’ha produït el miracle de l’acord estable entre 171 famílies de grangers que exporten pernil dolç i embotit per valor de gairebé 220 milions d’euros anuals, un 24% dels quals corresponen a vendes als Estats Units. Això, malgrat que les ajudes a la producció de carn també ha minvat notablement, en el cas de la ramaderia com en el de l’aviram –un 16,3% menys de subvencions des del 2005. Igualment, amb cada exercici, els subsidis són menors per al sucre, els cereals...

L’èxit dels productes manufacturats i especialitats és el vertader motor de la reconversió del sector primari europeu. L’oportunitat és a l’abast del detallista,

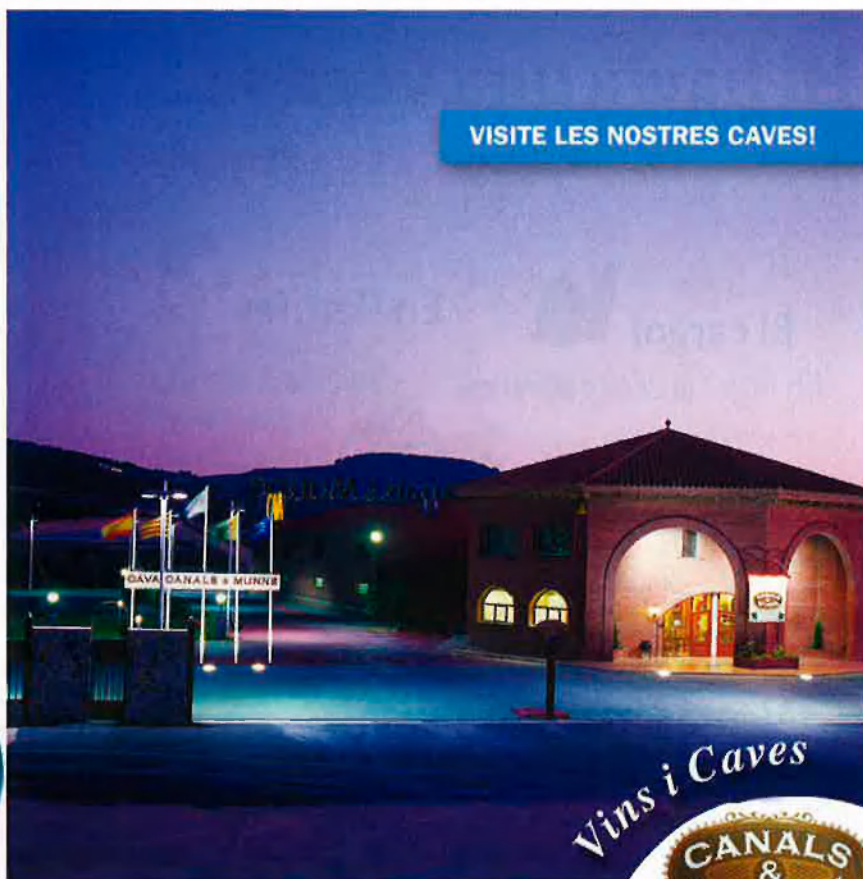
Segons alguns estudis, el 80% dels subsidis de la Unió Europea destinats a l'agricultura van a parar a les mans de grans propietaris, que representen menys del 20% del total.

els subvencionava amb una generositat solament aparent. CoopFarms dedica avui els seus esforços a les patates, les cebes i el bròquil biològics.

La història d'algunes d'aquestes granges es remunta fins a la darrereria del segle XIX i recentment s'ofegaven, estancades en una crisi profunda. D'una banda, hi havia la misèria assegurada dels ajuts europeus. D'altra, el seu compromís amb "el medi i la fauna locals, a més de mantenir relacions d'equilibri amb les comunitats on es treballa la terra", els frenava el potencial competitiu. Alliberats de l'almoina, en canvi, aquest mateix principi ideològic les ha empentades a la primera línia del comerç en verdura i fruita sense additius a la Gran Bretanya. Els beneficis han pujat d'un 25%. Christine Tacon, gestora de CoopFarms, comenta: "Les subvencions són fora del full de balanços, és clar."

si la sap aprofitar. Així, per exemple, la màxima operació agrària realitzada al Regne Unit des del 1990 és la que a hores d'ara duen a terme les granges de CoopFarms, que han aplegat una superfície de 30.000 hectàrees a Anglaterra i Escòcia per tal de rompre el parany del conreu del gra que la Unió Europea

Segons el departament d'estadístiques de la Comissió Europea, Eurostat, els ingressos reals dels agricultors han augmentat d'un 5,4% de mitjana als 27 països. Lituània i Estònia encapçalen la llista amb un 39,3% i un 20,5% respectivament, tot i que l'estat espanyol –amb el 10,3%– i el francès –amb el 7,5%– demostren haver agafat aquest tren en ascens. Paul Nicholson, portaveu a Brussel·les de la internacional sindicalista Vida Campesina, opina que "hi ha dues dates clau per a la reforma agrícola de la Unió Europea: una és enguany i l'altra serà el 2013. Necessitem mesures basades en la legitimitat dels grangers i agricultors, justes, solidàries i sostenibles si pretenem combatre els reptes del canvi climàtic i l'energia sense perjudicar l'alimentació mundial". Però encara pensen igual la resta dels treballadors del camp del vell continent? Gerd Sonnleitner, president de l'associació de grangers alemanys, la Deutschen Bauernverbandes –i criador de porcs a Baviera–, s'ha desmarcat recent-

Tels.: 93 891 03 18/ 33 27 - mail: info@canalsmunne.com web: www.canalsmunne.com

ment de la defensa del proteccionisme paneuropeu; Sonnleitner diu que “ja comença de ser hora que anem en cerca de nous mercats internacionals per als nostres productes”. Molts pensen això mateix.

El primer ministre de Suècia, John Fredrik Reinfeldt, del Partit Liberal-conservador, ha declarat en nombroses ocasions que és favorable a l'abolició total dels subsidis i, sense dubte, farà valer la seua influència quan el país ocupe la presidència europea l'any vinent. I hi ha un altre bon motiu perquè les administracions francesa, espanyola i italiana capgiren la seua actitud actual: quan la incorporació dels nous membres a la Unió siga completa, passaran a ser contribuents en compte de receptors del suport financer. Llavors, cremar un 34% del pressupost general en un programa ineficax i no gaire just els deixarà un regust al paladar ben diferent. La publicació, el 30 d'abril del 2009, de la identitat de tots els receptors dels pagaments agraris i de desenvolupament rural, segons ordre

El dissabte hi ha un mercat dels grangers molt concorregut al barri de Lambeth, a Londres.

de la comissió reguladora europea de 18 de març, tampoc no despertarà gaire simpatia entre l'opinió general; sobretot si, com avisa Farm Subsidy, són les grans companyies les que s'omplen les butxaques.

Michael Prest, analista del canal de notícies econòmiques Breaking Views, afirma a EL TEMPS que enguany es multiplicarà per cinc la demanda de suc a l'Índia –l'any passat, les classes mitjanes d'aquesta nació van créixer de colp sobte amb la incorporació de 35 milions de ciutadans. L'exportació valenciana de suc pujà d'un 83,6% el 2007, poca cosa en comparació amb el que el futur sembla oferir. A la campanya 2007, la Generalitat de Catalunya ja va preveure de retirar 90.000 tones de cítrics per a transformar-los en suc, atesa la demanda nord-americana.

Així doncs, un consell: per tal de preparar-se davant les revisions presupostàries que s'aproximen, a més de mantenir a ratlla la conselleria, el ministeri i la comissió, els nostres productors de cítrics farien bé d'explorar fórmules per a esprémer els mercats. De nou, pareix que la taronja sempre acudeix al rescat.

*Victorià Jiménez
Londres*

Hi havia una vegada...

Els contes de sempre

El cargol

En Patufet

En llop i les set cabretes

La flor romanial

Ton i Guida

En Cigronet

La rateta que escombrava l'escaleta

Els tres porquets

La Caputxeta Vermella

La Blancaneu

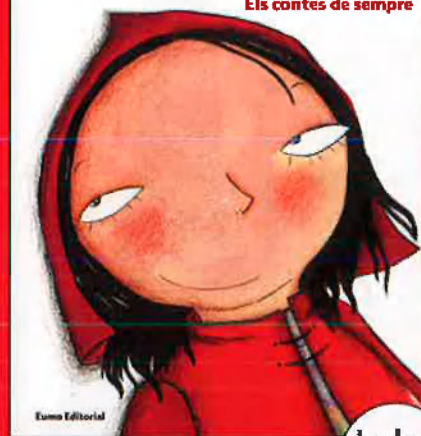
La Ventafocs

El flautista d'Hamelín

Hi havia una vegada...

Els contes de sempre

Inclou CD